

Superlitteä Hitoshi Tomizawa

teksti: Jari Lehtinen

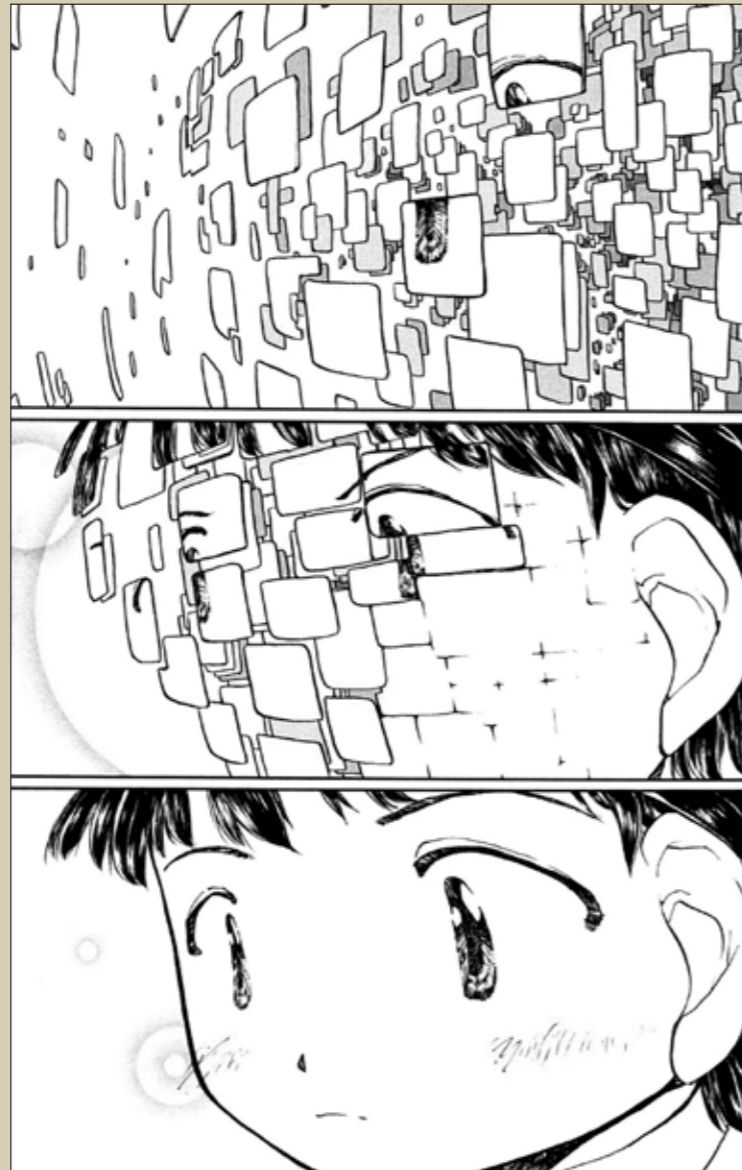
Maapallo on taas kerran vaarassa, ja nuorten on siivottava sotku. *Alien Ninessa* toisesta ulottuvuudesta saapuvia avaruusolioita vastaan taistelevat palleroiksi piirretyt koulutyöt, joilla on päässään lastenpukimia muistuttavat päähineet, jotka todellisuudessa eivät ole päähineitä. Ne ovat eläviä olentoja, sammakkoja ja mustekaloja muistuttavia taisteluaseita, jotka elävät symbioottisessa suhteessa isäntiinsä. *Milk Closetissa* symbioosista kehittyvä evoluutiota. Taistelueläimen ja ihmisen risteytys kuoriutuu esiin vanhasta ruumiista kuin toukan kotelon sisältä. Tuloksena ei kuitenkaan ole tahtonsa menettäneitä palloja, kuten scifissä usein on laita, vaan aivan uusi ihmisrotu, vahvempi ja menestyvämpi kuin entinen.

Omintakeisen **Hitoshi Tomizawan** maailma on Erittäin Outo, joidenkin lukijoiden mielestä häiritsevä. Nyrjähtänyttä vaikutelmaa korostaa tehokkaasti Tomizawan tapa esittää materiaalinsa söpöllä ja selkeällä tyyliillä piirrettynä. Hänen henkilönsä ovat hyvin pyöreäpäisiä ichigomashimaroja, joista vähintään yksi on aina luonteeltaan Shinji Ikari, se joka ei haluaisi taistella ja pelkää kuollakseen sotimista muukalaisia vastaan.

Tomizawan ihminen (pitäisikö sanoa postmoderni ihminen?) näyttäisi olevan tietojenkäsittelijän ja verenhimoisen hyönteisen ristisiitos. Söpösti esitetyn kuvaston alla kulkee hyvinkin vakavia tarinoita, jotka on luettava muutama kertaan uudestaan. Tomizawan luonnostelemassa kuvassa elämä Japanissa nyt ja lähitulevaisuudessa on elämää taistelukentällä, jossa valikoiduilla lapsilla ja nuorilla vaaditaan mahdollisuuksien mukaan. Se ei kuitenkaan ole pahinta. Kaikkein pelottavinta on, mihin me kaikesta huolimatta pystymme. Kuten usein fantasiassa on laita, Tomizawa pyrkii kuvaamaan olemassa olevaa todellisuutta suoraan, ei sellaisena miltä se näyttää, vaan sellaisena kuin se koetaan.

Aikuiset, lapset ja elämänmuodot

Alien Ninessa opettajat kouluttivat lapsia puolustamaan maata vihollista vastaan. Tyttöjen komentajan Megumin suurin huoli oli, että poikien hyökkäyksen kohteeksi joi-

tunut Yuri kehittyi liian nopeasti. Kohtauksesta on sanottu, että siinä kuvattaisiin symbolisesti raiskausta. Ainakin se on yllättävä ja kiinnostava näkökulma.

Milk Closetissa aikuisten ja lasten maailmojen välille on revennyt kuromaton kuuilu. Rauhanomaisen rinnakkaiselo ei tule kysymykseen, koska aikuiset eivät sitä salli. Syyksi mainitaan, että lapset ovat itsekkäitä ja heidän maailmansa on kaaosta. Ja aikuisten maailmako ei ole, kysyy lukija, jota tarinan odottamatomat käänneet potkivat takamuksille.

Symbioottisten eläinten mukanaolo on Tomizawan persoonallisin keksintö. Tomizawa muistuttaa, että tämä teema esiintyy kaikissa hänen töissään lajityypistä riippumatta. Söpöjen tyttöjen mukanaolo puolestaan selittyi sillä, että nais-

Hitoshi Tomizawa
syntynyt. 1968
Kotisivu: www.jah.ne.jp/~lucky/fss.html

Teokset:
Tokumu hokokan Yumihari
Battle Royale 2: Blitz Royale
Radio Department
Puropera tengoku
Milk Closet
Alien 9
Hizen ya Jubei

puolisiin hahmoihin on helpompaa samaistua. Toimittajat ja kustantajat eivät ole pakottaneet tekijää käyttämään tietynlaisia henkilöitä. Vies-tistään Tomizawa ei halua sanoa mitään. Hän haluaa antaa lukijoille mahdollisuuden ymmärtää tarinat omalla tavallaan.

”Tomizawan ihminen näyttäisi olevan tietojenkäsittelijän ja verenhimoisen hyönteisen ristisiitos.”

Superflat

Superflat, ylilitteä, on postmoderin mediayhteiskunnan taidetta. Ympäriöivän maailman kaksiuulotteinen kuvasto tiivistetään uusiksi mutaatioiksi paineastiassa ja tulos räjähtää katsojan silmille. Mukana on runsaasti kultuuryhteiskunnan parodiaa ja kritiikkiä. Superflat-koulukunnan perustaja, taiteilija **Takashi Murakami** halusi alun perin **Yoshinori Kandedan** kaltaiseksi scifianimaattoriksi, mutta havaitsi tekniikkansa niin heikoksi, että hänestä ei ollut muuhun kuin maalaamaan taustoja. 1990-luvulla Murakami teki andywarholit. Hän alkoi soveltaa populaarikulttuurin, manga ja animen tyylikeinoja galleriataiteeseen. **Andy Warhol** onnistui aikoinaan niin hyvin, että hänen pop-taiteestaan tuli erittäin populaaria. Murakamin superflat on toistaiseksi pysynyt korkeakulttuurina.

”Japanilaisen taiteen erottaa kaikesta muusta kaksiuulotteisuuden tuntu”, selittää Murakami. ”Se on historiallisesti todistettavissa. Mangaa kulutetaan kuin puupiirroksia parisataa vuotta sitten. Me emme näe kolmiulotteisesti. Kun Nintendo tekee 3D-pelin, japanilainen versio näyttää erilaiselta kuin amerikkalainen versio. Alun perin ’superflat’ oli termi, jolla selitän omia töitäni. Sen jälkeen huomasi, että käsitettä saattoi soveltaa muuallakin. Mitä on vapaa ilmaisu? Mitä on Japani? Mitä on luonteeltaan tämä aikakausi, jota elän? Superlitteää.” Tomizawan originaaleja on ollut näytteillä superflat-taiteilijoiden näyttelyissä Murakamin, **Henmaru Machinon** ja muiden ohella.

Tomizawa on ehkä tunnetumpi mangapiiriin ulkopuolella. Hänestä on tehty avantgardisti, joka silppuaa otakukulttuurista hakkelusta. Geneerisestä näyttelyesitteestä, tässä tapauksessa amerikkalaisesta sellaisesta, voi lukea, kuinka hyvin viesti menee perille: ”Hitoshi Tomizawan tyyli on tunnusomainen kulttuurille, joka usein mieluummin pakenee kaksiuulotteiseen fantasiamaailmaan kuin kohtaa kolmiulotteisen todellisuuden ongelmat.” Saako sanoa köh? Superflatin kuvailu näyttää olevan litteintä kaikesta. ■

